

**CLAUDIA CONSTANTINESCU, *Leadership și turbulență*,
București, Editura Universității din București, 2016, 196 p.**

Lucrarea Claudiei Constantinescu este de un real interes și se adresează cu precădere specialiștilor din domeniul juridic și sociologic, și nu în ultimul rând managerilor și liderilor politici, care dețin puterea de a schimba și implementa politici sociale privind scăderea tendinței migraționiste, scăderea ratei divorțialității, creșterea ratei natalității, creșterea nivelului educațional etc. Această lucrare științifică este o reflectare a situației actuale a societății românești, dar și o redare a experienței profesionale proprii autoarei, ca lider într-o organizație multinațională. Sunt abordate teme de cel mai mare interes pentru lideri în devenire, dar și pentru cei cu vechime în conducere: turbulențe, tipuri de turbulențe (micro și macro), tipuri lideriale, leadership-ul turbulențelor, strategii de retenție a personalului, analiza legislației europene și naționale, analiza datelor statistice privind migrația și analiza datelor culese de la actorii sociali cu poziții de top în conducerea organizațiilor multinaționale.

În Capitolul I, intitulat „Turbulență și leadership”, se prezintă conceptul de turbulență, preluat din domeniul fizicii fluidelor și aplicat în analiza sistemului global economic și social, și teoriile despre leadership și tipurile lideriale în epoca noastră, a turbulenței. Schimbările rapide ori bruște, care izvorăsc din evoluția tehnologiei, din criza economică, politică ori socială, și continuă să se succedă, sunt denumite de unii specialiști „turbulențe”.

În Capitolul II autoarea analizează turbulențele la nivel micro, adică la nivelul mediului familial (familia ca organizație primară), în contextul actual al globalizării. Aici, comentează diverse legi naționale și internaționale, și prezintă și analizează diverse teorii ale fenomenelor de suprafață care ascund turbulențele de profunzime, de exemplu: conform teoriei învățării sociale (Sutherland, E., 1947; Bandura, A. și Walters, R. H., 1963), ceea ce transformă stabilitatea familiei într-o turbulență incontrollabilă este intruziunea violenței în mediul inocenței copilăriei; teoria subculturilor violenței (Wolfgang și Ferracuti, 1967) susține că aceste subculturi se distribuie prioritar în mediile de viață ale claselor inferioare pe scara socială. Apoi face distincția între turbulența contextuală și macro-turbulență: „Un război, de pildă, survine pe fondul și ca expresie regională sau chiar mondială a turbulenței de macrosistem. O creștere bruscă a sinuciderilor, însă, survine pe fondul unei turbulențe contextuale, care se referă, în acest caz, la emergența unor fenomene de segmentare a sistemelor de integrare socială, precum este familia și/sau biserica” (: 69).

Capitolul III se continuă cu „analiza fenomenului migrației forței de muncă în aceleași condiții de neregularitate a societății contemporane care, datorită amplitudinii îngrijorătoare la nivel global, a determinat intensificarea eforturilor naționale și europene de a coopera pentru controlul fenomenului în scopul reducerii acestuia, a repatrierii migranților etc.” (: 110). Aici autoarea prezintă instrumentele și metodele pe care le poate folosi un lider pentru a-și păstra angajații în organizație. Astfel, noul încadrat în muncă are nevoie de *manualul angajatului* pentru a se familiariza cu atribuțiile postului. Pentru angajații cu vechime, liderul are nevoie de instrumente de monitorizare a nivelului de epuizare fizică, psihică și emoțională în raport cu locul de muncă. Exemple de metode: acordarea periodică de feedback din partea superiorului, încurajarea echilibrului dintre viața privată și cea profesională (ore de lucru flexibile, facilitarea transportului de la și către locul de muncă, reduceri pentru cluburi de sănătate, grădinițe sau creșe la locul de muncă), recunoașterea oficială a valorii, programe de dezvoltare profesională personalizate în urma evaluărilor periodice a performanțelor de tip feedback la 360°, sărbătorirea succesului (acordarea de premii, diplome, crearea de album cu fotografii).

Capitolul IV conține o cercetare sociologică calitativă a leadership-ului din România, cu următoarele teme: tipuri de leadership în situații normale și în situații de turbulență; experiența personală

cu privire la depășirea unei situații turbulente, de schimbare; bariere și dificultăți în leadership-ul schimbărilor.

Autoarea atrage atenția că o reformă socială trece obligatoriu printr-o reformă a leadership-ului, prin înlăturarea liderilor rezistenți la schimbare, printr-o regândire a politicilor sociale și a stilului de guvernare. Lucrarea a cărei apariție o semnalăm, dincolo de acuratețea analizei teoriilor și legilor, are meritul de a fi ancorată în realitățile românești și europene.

Alin Casapu

AGENȚIA NAȚIONALĂ ANTIDROG, *Raportul național privind situația drogurilor 2016 – România. Noi evoluții și tendințe, 2016, 289 p.*

„Raportul” elaborat de Agenția Națională Antidrog (ANA) ne prezintă rezultatele unui model european¹ de proiectare și implementare a unui cadru normativ și funcțional menit să asigure condiții sustenabile și pragmatice pentru operaționalizarea obiectivelor ce decurg din rolul acestei instituții de coordonator național al politicilor antidrog în sistemul instituțional din România. Documentul aduce în atenția specialiștilor ce activează în domenii diverse (sănătate publică și sănătate mentală, sociologie și asistență socială, psihologie, învățământ, ordine publică, justiție) situația înregistrată în țara noastră (la nivelul anului 2015) în ceea ce privește monitorizarea și combaterea fenomenului producției, traficului și consumului ilicit de droguri.

În cuprinsul său raportul ne dezvăluie acțiunile multidisciplinare desfășurate/coordonate de ANA pentru evaluarea realistă a nevoilor în domeniu, precum și a resurselor și posibilităților de acțiune. Totodată este prezentat modul în care ANA a transpus în cultura românească viziunea europeană a limitării cererii de droguri prin programe și activități de: profilaxie, intervenție, recuperare, reinsertie, valorificare a lecțiilor învățate. Prezentarea este structurată într-un format de zece capitole redactate într-o manieră în care predomină analizele și argumentările specifice unei lucrări științifice², completată cu ilustrații ce aparțin modelului juridic³. Fiecare dintre aceste capitole este conceput pentru precizarea unui segment vital pentru funcționabilitatea sistemului pe care agenția îl coordonează. Autorii au ales tratarea exhaustivă, ceea ce conferă capitolelor un caracter autonom și comprehensibil chiar și pentru auditorul ce poate fi interesat de o anumită problematică a raportului. Totodată, studiul întregului

¹ În baza art. 2 alin. (1) din HG 1489/2002 ANA este asociată și cooperează cu organismele și instituțiile europene cu rol strategic în monitorizarea, prevenirea producerii traficului, consumului ilicit de droguri, precum și combaterea efectelor adicțiilor și a celorlalte efecte negative provocate de acestea (Centrul European de monitorizare a drogurilor și adicțiilor provocate de droguri – EMCDDA, Observatorul European pentru droguri și toxicomanie – OEDET, Rețeaua europeană privind drogurile și dependența de droguri – REINTOX).

² Caracterul științific decurge din faptul că: este pusă în evidență funcția referențială, datele și informațiile prezentate (incluzând grafice, tabele, hărți) sunt înregistrate prin utilizarea unor metode și tehnici recunoscute în comunitatea specialiștilor europeni și internaționali, stilul este explicativ, argumentativ și descriptiv, iar scopul explicit și implicit al lucrării este acela de informare, educare și promovare a politicilor/programelor/activităților destinate să reducă cererea de droguri și să faciliteze substituirea comportamentelor periculoase cu unele sanogene.

³ Influențele stilului juridic sunt exprimate de: invocarea sistematică a cadrului legislativ-normativ, utilizarea terminologiei de specialitate într-o formă care presupune clișee ce indică atitudinea formală și o manieră denotativă.